

Rotterdams Ongedocumenteerden Steunpunt
Rechthuislaan 52 - Rotterdam-Katendrecht
Postbus 208 - 3000 AE Rotterdam
06-25.38.34.72 & 06-22.02.67.82
stichtingros@hotmail.com

Jaarverslag 2005

Inhoudsopgave

1. Probleemstelling
2. Oprichting ROS
3. Doelstellingen
4. Uitwerking in de praktijk
  - 4.1 Verandering in de doelgroep
  - 4.2 Grenzen aan de hulpverlening
  - 4.3 Advies en ondersteuning via bestaande organisaties
  - 4.4 Continuering van begeleide terugkeer naar landen van herkomst
  - 4.5 Ethische code
5. Resultaten
  - 5.1 Spreekuur
  - 5.2 Taalschool
  - 5.3 Rechthuis
  - 5.4 Noodopvang PLEXAT
  - 5.5 Belangenbehartiging en beleidsbeïnvloeding
6. Bestuur, medewerkers en vrijwilligers
7. Financiën

1. Probleemstelling

Migratie is iets van alle tijden, zeker in een havenstad als Rotterdam. In gesprekken met politici valt vaak op dat ze ervan uitgaan dat de problematiek van spontane migratie iets is van voorbijgaande aard, dat je het kunt oplossen door een ontmoedigingsbeleid. Een meer realistische optie is accepteren dat er altijd migranten zonder verblijfspapieren zullen zijn. Als je al niet om humanitaire redenen iets voor migranten zonder verblijfspapieren wilt doen, is er in elk geval het belang van openbare orde en volksgezondheid. Zaak dus om met deze mensen in contact te komen en te blijven, zicht te krijgen op de problemen die bij hen spelen, acute nood aan te pakken en - last but not least - deze mensen een gezicht te geven.

Volgens een recente schatting van de EUR (Engbersen) telt Rotterdam circa 15.000 inwoners zonder verblijfsvergunning. Ondanks het restrictieve beleid van de overheid betekent dit een groei ten opzichte van schattingen van enkele jaren geleden (10.000). Nu hebben in Rotterdam allerlei groepen en organisaties contact met deze mensen. Het gaat dan vooral om incidentele en individuele contacten en er is sprake van versnippering in aanpak en afkalving van financiële middelen. Bovendien bestaat er te weinig kennis om deze mensen adequaat te informeren en zondig te ondersteunen. En het ontbreekt aan uitwisseling met andere organisaties over wat men tegenkomt. Op die manier bepaalde ontwikkelingen op het spoor komen, komt zelden voor. Laat staan dat er een gecoördineerde signalering plaats vindt over noden en ontwikkelingen richting beleidsmakers van de stad.

Samengevat merkten de initiatiefnemers van het ROS dat er veel lacunes bestaan: afkalving van middelen, gebrek aan kennis en uitwisseling daarvan, onvoldoende samenwerking en ontbreken van signalering van noden en ontwikkelingen.

2. Oprichting Rotterdams Ongedocumenteerden Steunpunt

Om in deze lacunes te voorzien namen SNVR, Plexat, VWR, KSA en KCW in Rotterdam het initiatief om te komen tot een nieuwe stichting: het Rotterdams Ongedocumenteerden Steunpunt (ROS). Directe aanleiding vormt het teruglopen van de financiële middelen die via fondsen beschikbaar komen voor de directe noodhulp aan uitgeprocedeerde asielzoekers en beëindiging van gemeentelijke steun voor begeleide terugkeer via Stichting Vice Versa. Plexat en SNVR namen zich daarom eind van 2003 voor om toe te werken naar een fusie tot één stichting. Tijdens overleg met VWR en MA-instellingen kwam al snel naar voren dat er lokaal méér nodig is dan het op peil houden van de huidige hulpverlening aan uitgeprocedeerde asielzoekers. Er is behoefte aan één punt waar migranten zonder verblijfspapieren of hun contactpersonen op de een of andere wijze voor advies en ondersteuning terecht kunnen.

Eén punt van waaruit:

- efficiënter gewerkt kan worden aan het bieden van noodhulp;
- aan kennisvermeerdering en verspreiding wordt gedaan;
- belangenbehartiging kan plaatsvinden;
- netwerkondersteuning kan worden geboden;
- aan (lokale of regionale) beleidsbeïnvloeding gedaan wordt omtrent de problematiek van migranten zonder verblijfspapieren.

Per 1 maart 2005 is het ROS daadwerkelijk van start gegaan.

3. Doelstellingen van het ROS

Het ROS wil op 3 niveaus actief zijn:

1^e lijnswerk

Bieden van hulpverlening aan migranten zonder verblijfspapieren, door middel van:

- acute noodopvang van de meest kwetsbaren en/of tijdelijke bijdragen geven om in de eerste levensbehoeften te voorzien;
- advies, ondersteuning en bemiddeling bij verblijfs-, arbeids-, onderwijs- en gezondheidskwesties;
- advies, ondersteuning en bemiddeling bij doormigratie of terugkeer naar het land van herkomst;
- aanbieden van educatieve activiteiten: taal- en andere cursussen;
- empowerment: vermeerdering van kennis van basisrechten en inzicht geven in eigen mogelijkheden.

Via 1^e lijnswerk, direct contact met groepen migranten en asielzoekers zonder verblijfsvergunning, krijgen de medewerkers een up-to-date beeld van de gevolgen van ontwikkelingen in het vreemdelingenbeleid. Deze informatie en ervaringen bepalen mede wat op andere niveaus zinvolle en wenselijke activiteiten van het ROS zijn.

2^e lijnswerk

Bevorderen dat groepen en organisaties, die met migranten zonder verblijfspapieren in aanraking komen, toegerust zijn om hen waar mogelijk rechtstreeks te ondersteunen door middel van schriftelijk materiaal, helpdeskfunctie, netwerkontwikkeling, scholing en coaching.

3^e lijnswerk

Bevorderen dat de problematiek van migranten zonder verblijfspapieren bij de beleidsmakers van de stad zodanig onder de aandacht wordt gebracht dat het tot handelen leidt, door middel van: het organiseren van uitwisseling en samenwerking, verrichten van onderzoek, vergroten van het probleembewustzijn bij politieke en publieke instanties en kerken door middel van het organiseren van werkbezoeken en symposia.

4. Uitwerking in de praktijk

De drieledige doelstelling is veelomvattend. Dit temeer daar de problematiek van migranten zonder verblijfspapieren binnen de nationale en internationale maatschappelijke verhoudingen structureel onoplosbaar is. Bij de uitwerking van de doelstellingen laten de initiatiefnemers zich leiden door de volgende overwegingen:

4.1 Veranderingen in de doelgroep

Mede door de nieuwe vreemdelingenwet en de alsmaar restrictievere uitvoeringsmaatregelen van de overheid, is het onderscheid tussen ex-asielzoekers en andere migranten zonder verblijfspapieren nauwelijks nog relevant voor de problematiek waarin deze mensen verzeild kunnen raken. Immers, de wettelijke marges om alsnog met succes voor asielverlening of voor verblijf op humanitaire gronden te pleiten, zijn erg klein geworden. En in geval van schrijnendheid is de overheid ook niet bepaald ruimhartig gebleken. Bovendien is in de grote steden in toenemende mate sprake van nieuwe groepen migranten zonder verblijfspapieren, zoals slachtoffers van vrouwenhandel en slachtoffers van ronselpraktijken van louche werkgevers. Het ROS heeft daarom gekozen om de doelgroep te verruimen tot alle migranten zonder verblijfspapieren en van mens tot mens na te gaan wat de specifieke achtergronden en problemen zijn, om van daaruit te zoeken naar passende oplossingen.

4.2 Grenzen aan de hulpverlening

Door het restrictieve toelatingsbeleid en toenemende intolerantie in de samenleving valt er voor de meeste migranten zonder verblijfspapieren niet veel meer te doen dan het

verzachten van acute noodsituaties (zoals geen geld voor eten, geen dak boven het hoofd of geen toegang tot de gezondheidszorg, onderwijs en rechtsstelsel). Iedereen helpen aan geld voor eten en een dak boven het hoofd is onmogelijk en bovendien, vanwege aanzuigende werking, een heilloze weg. Daaraan zullen dus steeds grenzen (criteria) moeten worden gesteld, zowel op grond van de ernst van de nood, als de tijdsduur van de hulp. De criteria van SNVR en Plexat zijn voornamelijk de richtlijn, d.w.z.: alleen noodhulp (opvang en/of bijdragen in levensonderhoud) aan zwangere vrouwen, alleengaande moeders met kleine kinderen en mensen met ernstige fysieke en/of psychische problemen, zonder achtervang van familie of landgenoten.

4.3 Advies en ondersteuning via bestaande organisaties

Gaat het om toegang tot de gezondheidszorg, onderwijs (binnen de leerplicht) en het rechtsstelsel, dan vallen de grenzen aan de hulpverlening in feite weg. Dit zijn immers zaken die behoren tot de basisrechten van ieder mens. Probleem hierbij is: hoe bereik je iedereen uit de doelgroep of hoe bereiken migranten zonder verblijfspapieren de hulpverlening die je wilt bieden?

Ideaal zou zijn als er één loket voor de doelgroep zou komen. Dit vraagt echter nogal wat middelen, zoals een relatief groot pand, voldoende bekwame medewerkers en management. Daarover kan dit initiatief voornamelijk niet beschikken. Bovendien is centraliseren van de hulpverlening een kwetsbare aangelegenheid omdat de doelgroep 'illegaal' in Nederland verblijft. Nog belangrijker is wellicht, dat centraliseren van de hulpverlening tot gevolg zal hebben dat veel organisaties – die nu nog iets doen voor de doelgroep – sneller zullen verwijzen, waardoor alle problemen op de medewerkers en middelen van de nieuwe stichting gaan drukken. Het ROS wil dit voorkomen en juist een grotere solidariteit tussen instellingen bewerkstelligen in plaats van dat instellingen hun probleemgevallen kunnen gaan 'afschuiven'. Daarom vindt advies aan en ondersteuning van mensen uit de doelgroep zoveel mogelijk plaats via contactpersonen van instellingen waar zij aankloppen. Te denken valt aan: Steunpunt Vluchtelingen (voortzetting van VluchtelingenWerk Rijnmond), Pauluskerk, MA-instellingen, Oude Wijken Pastoraat, migrantenkerken, moskeeën e.d.

4.4. Continueren van begeleide terugkeer naar landen van herkomst

In 2001 namen SNVR, VWR en MA-instellingen het initiatief om te komen tot een lokaal project, gericht op begeleide terugkeer van uitgeprocedeerde asielzoekers. Het toenmalige college van B&W juichte dit initiatief toe en stelde gedurende drie jaar subsidie beschikbaar. De financiering van het project – dat onder de naam Vice Versa werd uitgevoerd – hield eind 2004 op. Gedurende die drie jaren zijn veel ex-asielzoekers door Vice Versa begeleid en (materieel en immaterieel) ondersteund bij hun terugkeer naar hun land van herkomst. Uitgangspunt voor Vice Versa was hierbij: "vertrek met opgeheven hoofd". Daardoor is veel kennis en ervaring opgebouwd en is een netwerk met relevante organisaties en personen ontstaan, onder meer met Maatwerk (Cordaid) en kerken en ontwikkelingswerkers in landen van herkomst. Het ROS heeft de ontwikkelde expertise meegenomen en zal ook in uitvoerende zin het werk van Vice Versa zoveel mogelijk continueren. Dit ter aanvulling van – of als alternatief voor – de vertrekregeling die minister Verdonk ten uitvoer wil brengen. Daartoe zullen particuliere middelen gevonden moeten worden, want het moge duidelijk zijn dat het huidige college van B&W daartoe geen subsidie zal verstrekken.

4.5 Ethische Code

Werken met en voor ongedocumenteerden (illegalen) is in Nederland niet illegaal mits dit gebeurt uit humanitair oogpunt. Desalniettemin kunnen er situaties ontstaan die politiek, maatschappelijk én juridisch gevoelig liggen. Voor het ROS en haar medewerkers is de norm in doen en laten neergelegd in een alom geaccepteerde gedragscode uit 2002 zoals

opgesteld is door de Europese koepelorganisatie PICUM. Deze gedragscode (Ethical Guidelines) is te lezen op de website van PICUM, www.picum.org.

5. Resultaten

5.1 Spreekuur

De 2 ROS-medewerkers houden twee keer per week een vrij spreekuur in het Rechthuis. Via strooifolders en stickers is bekendheid gegeven via allerlei kanalen aan dit spreekuur. Via mond-tot-mondreclame in kringen van asielzoekers en vreemdelingen is het ROS vooral bekend geraakt.

Gemiddeld komen er zo'n 5-10 mensen (alleenstaanden maar ook hele gezinnen met kinderen) per week naar dit spreekuur met uiteenlopende vragen om hulp en advies. De achtergrond van de hulpvragers is ook divers. Het merendeel is uitgeprocedeerd asielzoeker zonder enige overheidsvoorziening, maar ook asielzoekers en vreemdelingen die nog in enige verblijfsprocedure zitten en ook vreemdelingen met een tijdelijke of permanente verblijfsvergunning maken gebruik van het spreekuur.

De aard van de hulpvraag en wat het ROS in elk individueel geval kan bieden loopt sterk uiteen. Een aantal categorieën is aan te geven.

- Vragen om financiële steun en noodopvang. Veelal zijn dit de schrijnendste gevallen. Onder hen zijn er die met hun bagage direct vanuit een asielzoekerscentrum waaruit ze verwijderd zijn langs komen in de hoop diezelfde nacht opvang te krijgen via het ROS. Meestal bieden we dit niet, of kunnen het niet bieden omdat de capaciteit van de noodopvang beperkt is.
- Vragen om bemiddeling bij gezondheidsklachten, toegang tot medische zorgverleners en rekeningen van medische kosten. Dankzij het koppelingsfonds kunnen we met relatief weinig middelen en inzet deze groep verder helpen.
- Vragen in verband met studie, toegang tot scholen en kosten van studie. Bij deze vragen kan het ROS vaak eenvoudig bemiddelen en met onderwijsinstellingen regelingen treffen t.b.v. betrokkenen. Ook wordt er voor allerlei onderwijskosten gebruik gemaakt van regelingen van stichting Leergeld.
- Vragen inzake verblijfsrechtelijke procedures, contacten met rechtshulpverleners, herhaalde asielaanvragen, legeskosten om reguliere verblijfsprocedures te kunnen starten. Bij dit soort vragen tracht het ROS in het gemeen aan betrokkenen een duidelijk beeld te geven over (geringe) kansen en (lange) proceduretijden, voorwaarden te verduidelijken en zo nodig contact te leggen met aanmeldcentra, vreemdelingendiensten, het COA, advocaten, etc. Bijdragen in (leges)kosten worden in uitzonderlijke gevallen (slechts wanneer er een duidelijk perspectief bestaat) gegeven. Veel gesprekken in dit kader zijn te benoemen als slecht-nieuws-gesprekken waarin cliënten duidelijk gemaakt wordt dat zij geen kans hebben op legaal verblijf en een pijnlijke keuze moeten maken tussen terugkeer naar land van herkomst of zonder enig recht op voorzieningen trachten zelfstandig te overleven in de illegaliteit.
- Vragen die betrekking hebben op leefgeldregelingen en of uitkeringen waarmee problemen ontstaan zijn. Omdat het ROS ook een uitgiftepunt is van voedselpakketten van de Voedselbank hebben we de mogelijkheid om voor sommige cliënten een wekelijks voedselpakket aan te vragen.
- Vragen om financiële steun bij uitzonderlijke omstandigheden. Zo heeft het ROS bijv. de notariskosten vergoed voor een inmiddels aan leukemie gestorven Syrische vrouw die de voogdij over haar kinderen moest regelen.
- Vragen om steun bij of advies over terugkeermogelijkheden naar landen van herkomst. Deze verzoeken zijn uitzonderlijk. Als voortzetting van het vroegere initiatief Vice Versa geeft het ROS in deze gevallen, waar mogelijk in samenwerking met het IOM, steun. Een jongeman uit Kameroen is via het ROS teruggegaan waarbij

hij een opgetuigde computer en enige financiële steun heeft meegekregen. Voor overmaking van het geld hebben we dankbaar gebruik kunnen maken van de missieprokuur van de Spiritijnen die via eigen kanalen het geld naar Kameroen hebben overgemaakt waar onze cliënt zich gemeld heeft en weer contact kon opnemen met het ROS.

- Vragen van particulieren die zelf noodopvang bieden aan illegale vreemdelingen en soms advies willen in procedure aangelegenheden.
- Een aantal mensen kwam op het spreekuur omdat familieleden of kennissen vanwege illegaal verblijf opgepakt waren en in vreemdelingenbewaring genomen. In deze gevallen geeft het ROS advies over juridische mogelijkheden en het ROS houdt enige registratie bij van de wijze waarop IND en Vreemdelingenpolitie handelt. Vaker zijn in dit kader zeer schrijnende gevallen bekend geworden waarin bijv. minderjarige kinderen achter bleven in Nederland terwijl de ouders gedeporteerd werden.
- In aansluiting op bovenstaande heeft het ROS meegewerkt aan een onderzoek naar de wijze waarop etnische Armenen uit Azerbeidjaan gepresenteerd worden voor ambassades in verband met het verkrijgen van zgn. laissez-passers voor 'vrijwillig' vertrek.

Urenoverzicht 5.1 Spreekuur	Uren per week in 2005	Op jaarbasis
ROS-Medewerkers	12	600
Vrijwilligers/Stagiaires	4	160
Totaal	16	760

5.2 Taalschool

Voor veel vreemdelingen zonder verblijfsvergunning, al dan niet wachtend in een verblijfsrechtelijke procedure, is het leren van de Nederlandse taal een nuttige bezigheid. Het geeft hen enige dagvulling en velen blijven hoe dan ook in Nederland wonen. Via de taalschool in het Rechthuis kunnen ze 7 dagdelen per week op verschillende niveaus gratis taallessen krijgen. Dankzij het Albeda-college heeft het ROS lesmateriaal en computers hiervoor gekregen. Twee vrijwilligers hebben in 2005 de taallessen verzorgd. Meer vrijwilligers zijn gezocht en gevonden om hierin bij te dragen.

De bezetting van de taalschool is wisselend. Enkele tientallen deelnemers komen elke week, sommigen van hen zijn vaste klant, anderen komen periodes dat ze kunnen maar haken weer af als ze geen reisgeld hebben of (zwart) werk kunnen doen. Door de informele werkwijze en de laagdrempeligheid heeft de taalschool ook de functie van een ontmoetingsplaats.

De taalschool is opgenomen in de folder van het ROS. Vanuit het spreekuur en de noodopvang gaan mensen deelnemen aan de taalschool en omgekeerd komen via de taalschool ook cliënten naar het spreekuur.

Op woensdagmiddag is het Rechthuis nog niet bezet. Er is een start gemaakt om op die middag voor kinderen uit de noodopvang en eventueel later ook voor kinderen van de taalschoolcursisten kinderspelmiddagen te organiseren. Twee vrijwilligers zijn hiervoor aangenomen en spelmateriaal is beschikbaar.

Voor de kosten van de taalschool, kosten die vooral bestaan uit een bijdrage in de energiekosten voor gebruik van het Rechthuis en af en toe lesmaterialen en koffie en thee voor de cursisten zijn enkele fondsen geworven in 2005.

Urenoverzicht 5.2 Taalschool	Uren per week in 2005	Op jaarbasis
ROS-medewerkers	2	100
Vrijwilligers	18	720
Totaal	20	820

5.3 Rechthuis

Het ROS gebruikt het Rechthuis, het vroegere katholieke kerkje van Katendrecht dat door de eigenaar, de priesters van het Heilig Hart, gratis beschikbaar gesteld is voor activiteiten ten behoeve van vreemdelingen. Het ROS exploiteert het Rechthuis ook voor anderen.

Een aantal andere groepen kunnen tegen geringe vergoeding aan het ROS gebruik maken van de ruimte voor activiteiten die qua doelstelling overeenkomen met de ROS doelen.

- SAMAH, een project van Humanitas voor jonge tienermoeders met een asielachtergrond, gebruikt het Rechthuis een dagdeel per 14 dagen voor een ontmoetingsmiddag van deze tienermoeders met hun kinderen. Zij koken en eten dan ook in het Rechthuis.
- Een Kongolese migrantengemeente gebruikt de ruimte op zondag voor liturgische vieringen.
- De hervormde Maranatha gemeente gebruikt de kerkzaal ook voor diensten en voor activiteiten met jongeren op vrijdagavond.
- De basisgroep Oase gebruikt de ruimte voor de maandelijkse sabbatviering met maaltijd en bijbelvieringen.

Het Rechthuis is een van de vele kerkelijke uitgiftepunten voor de voedselbank. Een vrijwilliger van het ROS zorgt wekelijks voor de verdeling van een dertigtal voedselkratten onder vreemdelingen en wijkbewoners.

Door een jubileumgift van het St. Laurensinstituut aan het KCW kon in de zomer van 2005 een verbouwing van het Rechthuis plaats vinden. Op 2 december werd de verbouwde ruimte opnieuw feestelijk geopend in aanwezigheid van fondsen en organisaties die de ruimte gebruiken. De in verband met zijn verjaardag aanwezige bisschop van Myra gaf acte de presence.

Urenoverzicht 5.3 Rechthuis	Uren per week in 2005	Op jaarbasis
ROS-medewerkers	1	50
Vrijwilligers	2	80
Totaal	3	130

5.4 Noodopvang PLEXAT

De noodopvang Plexat is begin 2005 het 4^e jaar van haar bestaan ingegaan. De achterliggende jaren heeft Plexat aan ruim 100 personen korte (enkele weken) of lange (een jaar) tijd noodopvang geboden. Ook in 2005 woonden er gezinnen en alleenstaande vrouwen van verschillende afkomst en met uiteenlopend perspectief. We noemen ze enkel bij voornaam in onderstaand overzicht:

Jacqueline – Siërra Leone

Zij kwam al in 2004 binnen op verzoek van de HIV-hulpverlening. Jacqueline werd zwanger en kon begin 2005 weer opvang in een asielzoekerscentrum krijgen waar ze tot heden verblijft. In augustus werd haar dochtertje Afke gedoopt in de Bavokerk in Rotterdam. Dankzij de goede medische behandeling in Erasmus MC werd haar dochtertje zonder HIV geboren.

Celestine - Kongo

Een jonge Kongolese vrouw die enkele weken in Plexat verbleef en van de ene op de andere dag verdwenen was.

Sidigi – Afghanistan

Dit echtpaar kreeg anderhalve maand opvang op verzoek van een parochie in Rotterdam. De man had langere tijd verblijfsvergunning gehad maar deze was weer ingetrokken vanwege zogenoemde 1F. (uitsluitingsgrond voor asiel vanwege oorlogsmisdaden). Zijn vrouw was zwanger en bleef tot 6 weken voor de bevalling in Plexat. Daarna kon zijn vrouw opvang krijgen in een asielzoekerscentrum.

Neema – Afghanistan

Neema verbleef met haar ouders in het asielzoekerscentrum Hellevoetsluis. Het asielverzoek van de familie werd afgewezen. Haar ouders konden in het asielzoekerscentrum blijven wonen vanwege medische omstandigheden. Neema heeft enkele maanden in Plexat gewoond tot ze een alternatief gevonden had bij landgenoten.

Kadije – Eritrea

Kadije is een 60-jarige vrouw. Haar 3 meerderjarige kinderen hebben een verblijfsvergunning in Nederland gekregen, zij niet. Ze heeft enkele maanden in vertrekcentrum Vlagtwedde gezeten en is niet verwijderd uit Nederland. Vanuit Vlagtwedde is ze op straat gezet. Kadije is een van de vele voorbeelden van het falende verwijderingsbeleid.

Aileen – Kongo

Aileen was een zwangere Kongolese die met haar zoontje twee maanden in Plexat gewoond heeft totdat zij via een Kongolese kerk woonruimte in Amsterdam kreeg. Aileen was ook HIV-positief en probeerde voor medische behandeling een verblijfsvergunning te krijgen.

Anna – Armenië

Anna met haar 5-jarig dochtertje had 5 maanden opvang toen ze een verblijfsvergunning kreeg op grond van het drie-jaren-beleid. Enkele maanden later kreeg ze een eigen flatje in Woerden toegewezen.

Miriam – Benin

Miriam kreeg opvang in 2004 op verzoek van de HIV-hulpverlening in Rotterdam. Begin 2006 vertrekt ze naar Amsterdam waar een Afrikaanse vrouwenorganisatie haar verder ondersteunt. Haar HIV-positieve zoon zal naar alle waarschijnlijkheid in 2006 een verblijfsvergunning voor medische behandeling krijgen.

Salah – Syrië

Een syrisch-koerdisch gezin met 3 kinderen kreeg heel 2005 opvang. Een herhaald asielverzoek in 2005 werd in het aanmeldcentrum in de 48-uurs procedure afgewezen. Met nieuwe documenten zal de familie begin 2006 opnieuw een asielverzoek indienen.

Naima – Marokko

Naima kreeg op verzoek van een Oude-wijken-pastor opvang nadat haar huwelijk gestrand was. Naima had geen zelfstandig verblijfsrecht. In de tijd dat ze in Plexat woonde werd haar echtscheiding geregeld. Haar verzoek om zelfstandig verblijfsrecht werd afgewezen. De opvang is daarna beëindigd. Naima is met haar dochter voorlopig ingetrokken bij familie.

Azim – Afghanistan

Deze familie met twee kinderen kreeg opvang nadat hun verblijf in een asielzoekerscentrum was beëindigd. De familie is bezig met doormigratie naar Canada waar een Afgaanse organisatie hen sponsort. In deze procedure zit weinig schot.

Bella – Azerbeidjaan

Moeder en dochter hebben eind 2005 ondersteuning gekregen nadat ze 4 maanden in het vertrekcentrum Vlagtwedde hadden doorgebracht waar ze voor reisdocumenten gepresenteerd werden voor de Azerbeidjaanse en Armeense ambassade. Er werden geen reisdocumenten verstrekt. Na deze periode zijn ze op last van de IND op straat gezet. Een procedure “verblijf vanwege buiten-schuld” is inmiddels gestart.

De noodopvang Plexat is in 2001 opgezet vanuit de Werkgroep Diakonie van de H. Kruisvindingparochie. Vrijwilligers van die werkgroep, die in de loop van de jaren veel ervaring opgedaan hebben, zorgen dat het project draaiende blijft. Zij regelen allerlei praktische zaken in huis, van leefgeldbetaling tot onderwijs, van vervanging van huisraad tot uitstapjes in de vakantie. In september gingen alle vrijwilligers en bewoners mee varen op het antieke zeilschip ‘Helena’ dat door rederij Oosterschelde aangeboden was.

Elke dag stapt er wel een vrijwilliger binnen waardoor er in de loop van de tijd een goed contact groeit tussen bewoners en vrijwilligers. Veel problemen en spanningen die natuurlijk ontstaan door het gebrek aan privacy en de onzekere situatie van de bewoners worden door de vrijwilligers relatief gemakkelijk opgevangen en opgelost. Hun rol en aanwezigheid in het project is daarmee onbetaalbaar.

Gedurende het jaar komen er meermaals (kerkelijke) groepen op werkbezoek die ondersteuning bieden aan eenzelfde groep asielzoekers, overwegen om ook zo’n project te starten, of een bijdrage willen geven aan Plexat. Zij krijgen ter plaatse een goede inkijk geboden in nut en noodzaak van het project en de inspirerende en zware kanten die verbonden zijn met dit werk te horen.

Urenoverzicht 5.4 Noodopvang	Uren per week in 2005	Op jaarbasis
ROS-medewerkers	4	200
Vrijwilligers	10	400
Totaal	14	600

5.5 Belangenbehartiging en Beleidsbeïnvloeding

Naast directe 1^e lijns hulpverlening aan vreemdelingen via spreekuren, noodopvang, taalschool, etc. stelt het ROS zich ook ten doel ten behoeve van ongedocumenteerden aan belangenbehartiging en beleidsbeïnvloeding te werken. In 2005 zijn in dit verband de volgende activiteiten ondernomen die een invulling willen zijn van hetgeen in paragraaf 3 beschreven is onder 2^e en 3^e lijns-werk.

- a. In samenwerking met andere instellingen heeft het ROS meegewerkt aan het opstellen van een verzoek aan de gemeente Rotterdam om financieel te participeren in een voorziening voor vreemdelingen met HIV en aids die geen recht op overheidsvoorzieningen hebben en voor hun medische behandeling bij het Erasmus Medisch Centrum terecht kunnen. In de noodopvang Plexat van het ROS worden enkele vreemdelingen met HIV/Aids opgevangen. In 2005 heeft een CDA raadslid een werkbezoek gebracht en is geïnformeerd over de problematiek van deze groep. In eerste instantie is het verzoek door een Leefbaar Rotterdam wethouder afgewezen. Het ROS heeft via een CDA wethouder opnieuw aangedrongen op een gemeentelijke bijdrage. Deze inspanning resulteerde onlangs in een toezegging van € 20.000 voor de komende 2 jaar voor zo’n voorziening. Met de HIV-hulpverlening wordt op korte termijn verder gewerkt aan de besteding van dit geld voor deze groep.
- b. Het ROS neemt deel aan het door de GGD geïnitieerde platform gezondheidszorg voor illegalen waarin problemen inzake de medische zorg aan onverzekerde

vreemdelingen zonder verblijfsvergunning besproken worden. Het ROS is hierin de enige belangenbehartiger van deze groep temidden van de medische zorgaanbieders die hierin ook participeren vanwege de financiële consequenties van hun hulp aan onverzekerden.

- c. In een zelfde soort overleg van de afdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de gemeente Rotterdam participeert het ROS. In 2005 zijn hierin vooral de gevolgen van het ingezette verwijderingsbeleid ter tafel gekomen. Het ROS heeft in dit verband aan de gemeente duidelijk kunnen maken dat veel uitgeprocedeerde asielzoekers uit Rotterdamse COA voorzieningen opnieuw illegaal terugkeren naar de stad wanneer ze na een periode van enkele maanden in het vertrekcentrum Vlagtwedde niet verwijderd worden. In de noodopvang Plexat zijn enkele personen uit deze groep opgevangen.
- d. In de zomer van 2005 heeft het ROS, ism SKIN en de Scots International Church voor migrantenkerken in Rotterdam een studiedag georganiseerd over problemen en regelingen inzake gezondheidszorg voor illegalen. 45 deelnemers van verschillende migrantenkerken namen deel aan deze dag.
- e. Voor (kerkelijke) werkers en instellingen is in het najaar een informatieve bijeenkomst georganiseerd waarin ongeveer 25 mensen deelnamen rond allerlei zogenoemde reguliere (dus niet-asielgerelateerde) verblijfsvergunningen. Een juriste van het Rotterdamse Advokatenkollektief heeft hieraan haar deskundige medewerking gegeven. In maart 2006 wordt een volgende studieuze bijeenkomst gehouden over religieuze coping van vluchtelingen met medewerking van een antropologe die hierover "God zal voor mij zorgen" heeft gepubliceerd.
- f. Vier studenten van de afdeling Sociaal-Juridische dienstverlening doen in het kader van een onderwijsproject van InHolland Hogeschool een onderzoek naar de leef- en belevingssituatie van kinderen van illegalen en alleenstaande illegalen vrouwen met kinderen. De resultaten van dit onderzoek zullen in het voorjaar van 2006 aan gemeenteraadsleden gepresenteerd worden.
- g. Via het kanaal van Caritas krijgt het ROS in het voorjaar van 2006 een Tsjechische student(e) die enkele maanden stage komt lopen om kennis te kunnen maken met het Nederlandse asiel- en vreemdelingenbeleid.
- h. In het najaar van 2005 heeft het ROS in Rotterdam het voortouw genomen om zelfstandige bijstand voor minderjarige kinderen van ouders zonder verblijfsvergunning aan te vragen bij de gemeente. Dit naar aanleiding van een opmerkelijke voorlopige beslissing van de Centrale raad van beroep in de zaak van een Ghanees gezin uit Zaandam waarbij aan twee kinderen van illegaal verblijvende ouders zelfstandig recht op bijstand werd toegekend. Inmiddels is dit vonnis deels bekrachtigd in een definitieve uitspraak. De bijstandsaanvragen die door het ROS gedaan zijn zijn door de Sociale Dienst van de gemeente in eerste instantie afgewezen en liggen nu bij de bezwaarcommissie. Het ROS informeert andere organisaties en personen omtrent mogelijkheden, kansen en risico's bij het doen van deze aanvragen.
- i. In het kader van de gemeenteraadsverkiezingen heeft het ROS met enkele kerken het initiatief genomen tot de 'Nacht van de Vervanging' van 15-16 februari. Gemeenteraadsleden van diverse partijen zullen dan voor een avond en nacht uitgeprocedeerde asielzoekers uit de verschillende noodopvangen onderdak bieden en aansluitend hun ervaringen en stellingname in het vreemdelingenbeleid naar de pers communiceren.

- j. Het Ros neemt deel aan het landelijk platform PMZV en levert bijdragen aan studiedagen en klankbordgroep van het Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt (LOS) in Utrecht.
- k. Het ROS neemt deel aan het landelijk breed medisch overleg ter verbetering van de toegang tot de gezondheidszorg.
- l. In samenwerking met organisaties van maatschappelijke opvang in Rotterdam wordt gekeken naar de effecten van het onlangs gestarte centraal onthaal beleid van de gemeente Rotterdam (pasjessysteem) waardoor ongedocumenteerden geweigerd gaan worden in alle gesubsidieerde voorzieningen voor dak- en thuislozen.
- m. In mei 2005 hebben we de eerste gevolgen van het vertrekcentrum-beleid onder aandacht gebracht van de verschillende fracties in de gemeenteraad en met enkele raadsleden gesprekken gevoerd. In de gemeenteraad zijn hierover vragen gesteld. Met de beleidsadviseur van de burgemeester die belast is met het vreemdelingenbeleid is geregeld contact.
- n. Contactgegevens van het ROS circuleren door het hele land. Meermaals per week wordt er met uiteenlopende vragen telefonisch contact gezocht met de ROS-medewerkers.
- o. Het ROS ondersteunt mede het initiatief tot een maandelijkse protest-wake bij de luchtkooien van het Uitzetcentrum Zestienhoven.
- p. Een paar maal was in lokale media aandacht voor het werk van het ROS

Urenoverzicht 5.5 Belangenbehartiging	Uren per week in 2005	Op jaarbasis
ROS-medewerkers	12	600
Vrijwilligers/Stagiaires	4	160
Totaal	16	760

6. Bestuur, medewerkers en vrijwilligers van het ROS in 2005

Medewerkers van het ROS:

Connie van den Broek
Theo Miltenburg

Vrijwilligers van Plexat

Marianne Schouten
Ria van der Heijdt
Truida van Rij

Vrijwilligers van de Taalschool

Hans Plompen
Leo van Lanen sj

Bestuursleden van het ROS

Hanny de Kruijf – voorzitter
Bert Aquarius – secretaris
Edwin den Hartog - penningmeester
Bea Kruse
Leo van Lanen
Eric Sterk

7. Financiële bijdrage

Het ROS ontving in 2005 voor de exploitatie en voor diverse projecten (noodopvang, taalschool, rechtehuis, informatiebijeenkomsten) gelden van de volgende fondsen en instellingen:

PIN
Skan
Cordaid
St.Laurensfonds
Haellafonds
Stichting Dialoog
Elise Mathildestichting
Paul Tensenstichting
Stichting Madurodam Steunfonds
Dekenaat Rijnmond
Stichting Wit-Gele kruis
Stichting AelwijnFlorisz
Fundatie SantheuvelSobbe
Stichting Bevordering Volkskracht
PCI-H.Drieeenheid

Kostenoverzicht ROS-projecten

ROS-project	Uren medewerkers Op jaarbasis	Salariskosten uurprijs € 30,-	Andere projectkosten	Totale projectkosten
5.1 Spreekuur voor ongedocumenteerden	600	€ 18.000,00	€ 3.000,00 (1)	€ 21.000,00
5.2 Taalschool voor ongedocumenteerden en kinderactiviteiten	100	€ 3.000,00	€ 600,00 (2) € 3.000,00 (8) € 500,00 (6)	€ 7.100,00
5.3 Rechthuisbeheer	50	€ 1.500,00	Kosten worden uit gebruikersbijdragen betaald (7)	€ 1.500,00
5.4 Noodopvang voor ongedocumenteerden	200	€ 6.000,00	€ 15.000,00 (3) € 10.000,00 (4)	€ 31.000,00
5.5 Belangenbehartiging	600	€ 18.000,00	€ 1.000,00 (5)	€ 19.000,00
Totaal	1550 (9)	€ 46.500,00	€ 31.100,00	€ 77.600,00

1 = kosten t.b.v. cliënten op spreekuren: reisgelden, legeskosten, leefgeld, terugkeerondersteuning, etc

2 = vrijwilligersvergoedingen voor taalschool-vrijwilligers

3 = kosten leefgelden van bewoners in noodopvang

4 = kosten noodopvang, vooral energiekosten van de appartementen

5 = kosten voor lezingen en acties, reiskosten landelijke vergaderingen, etc.

6 = kosten lesmaterialen taalschool en spelmateriaal kindermiddagen

7 = energiekosten rechthuis worden betaald uit de vergoeding die verschillende gebruikers van het rechthuis betalen. Totale kosten bedragen circa € 4000,- op jaarbasis.

8 = kosten gebruik rechthuis, vooral energiekosten

9 = 2 betaalde medewerkers, elk 16 uur/week.

Urenoverzicht ROS-projecten

ROS-project	Uren Medewerkers Op jaarbasis	Uren Vrijwilligers/Stagiaires Op jaarbasis	Totaal Projecturen
5.1 Spreekuur	600	160	760
5.2 Taalschool	100	720	820
5.3 Rechthuis	50	80	130
5.4 Noodopvang	200	400	600
5.5 Belangenbehartiging	600	160	760
Totaal	1550	1520	3070